

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Број:03-1511/2
Датум:23.05.2016.

На основу члана 130. Статута Шумарског факултета а у вези члана 30. и члана 21. Правилника о докторским студијама, Декан Шумарског факултета доноси следећу

О Д Л У К У

Израђена докторска дисертација Предрага Главоњића под насловом:
„Типологија приватних шумовласника у Србији: могућности њиховог
организовања у циљу мобилизације дрвних ресурса“

са Извештајем Комисије ставља се на увид јавности у Библиотеци и
интернет страници Факултета са роком од **30 дана**.

Одлуку доставити: Библиотеци Факултета, истаћи на огласну таблу и сајт
факултета, писарници, Служби за наставу и студентска питања.

ДЕКАН
Проф.др РАТКО РИСТИЋ

UNIVERZITET U BEOGRADU
ŠUMARSKI FAKULTET
Broj: 1511/3
Datum: 23.05.2016.

NASTAVNO-NAUČNOM VEĆU ŠUMARSKOG FAKULTETA

Predmet: Izveštaj Komisije za ocenu izrađene doktorske disertacije dipl. inž. Predraga Glavonjića, pod naslovom: „*Tipologija privatnih šumovlasnika u Srbiji: mogućnosti njihovog organizovanja u cilju mobilizacije drvnih resursa*”

I PODACI O KOMISIJI

1. **Organ koji je imenovao (izabrao) komisiju i datum:**
Nastavno-naučno veće Šumarskog fakulteta, Odlukom br. 01-2/83, od 27.04.2016. god., imenovalo je Komisiju za ocenu izrađene doktorske disertacije dipl. inž. Predraga Glavonjića
2. **Sastav komisije sa naznakom imena i prezimena svakog člana, zvanja, naziva uže naučne oblasti za koju je izabran u zvanje, datum izbora u zvanje i naziv fakulteta, ustanove u kojoj je član komisije zaposlen:**
 1. **Dr Dragan Nonić**, redovni profesor (mentor)
Uža naučna oblast: Šumarska politika, ekonomika i organizacija šumarstva i trgovina šumskim proizvodima
Datum izbora: 08.07.2015.
Univerzitet u Beogradu - Šumarski fakultet
 2. **Dr Nenad Ranković**, redovni profesor
Uža naučna oblast: Šumarska politika, ekonomika i organizacija šumarstva i trgovina šumskim proizvodima
Datum izbora: 15.03.2002. godine
Univerzitet u Beogradu - Šumarski fakultet
 3. **Dr Milan Medarević**, redovni profesor
Uža naučna oblast: Planiranje gazdovanja šumama
Datum izbora: 06.11.2003. godine
Univerzitet u Beogradu - Šumarski fakultet
 4. **Dr Mersudin Avdibegović**, vanredni profesor
Uža naučna oblast: Ekonomika, politika i organizacija šumarstva i urbanog zelenila
Datum izbora: 14.06.2010. godine
Univerzitet u Sarajevu - Šumarski fakultet
 5. **Dr Špela Pezdevšek-Malovrh**, docent
Uža naučna oblast: Politika i ekonomika upravljanja prirodnim resursima
Datum izbora: 05.11.2012. godine
Univerzitet u Ljubljani - Biotehnički fakultet

II PODACI O KANDIDATU

- 1. Ime, ime jednog roditelja, prezime**
Predrag, Vučko, Glavonjić
- 2. Datum i mesto rođenja, opština, država**
01.04.1985. godine, Čačak, Srbija
- 3. Datum odbrane, mesto i naziv magistarske teze/master rada:**
-
- 4. Naučna oblast iz koje je stečeno akademsko zvanje magistra nauka/mastera:**
-

III NASLOV DOKTORSKE DISERTACIJE

Tipologija privatnih šumovlasnika u Srbiji: mogućnosti njihovog organizovanja u cilju mobilizacije drvnih resursa

IV PREGLED DOKTORSKE DISERTACIJE

Doktorska disertacija dipl. inž. Predraga Glavonjića, pod naslovom: „*Tipologija privatnih šumovlasnika u Srbiji: mogućnosti njihovog organizovanja u cilju mobilizacije drvnih resursa*” obuhvata ukupno 298 strana, od kojih je 258 strana teksta, 28 strana priloga i 12 strana na kojima se nalaze biografija i bibliografija kandidata na srpskom i engleskom jeziku, izjava o autorstvu, izjava o istovetnosti štampane i elektronske verzije doktorskog rada i izjava o korišćenju.

Doktorska disertacija sadrži 39 tabela, 23 pregleda, 36 grafikona, jedan dijagram, osam šema, dve karte i dve fototablice, kao i 12 priloga.

Spisak korišćene domaće i inostrane literature obuhvata 280 bibliografskih jedinica.

Na početku rada su date ključne dokumentacione informacije, rezime na srpskom i engleskom jeziku, sa ključnim rečima, kao i popisi skraćenica, tabela, pregleda, grafikona, dijagrama, šema, karti, fototablica i priloga.

Doktorska disertacija obuhvata 11 poglavlja, koja čine zasebne i logički povezane celine:

1. Uvod	1-18. str.
2. Metode istraživanja, prikupljanje i obrada podataka	19-42. str.
3. Teorijske osnove i pregled dosadašnjih istraživanja	43-85. str.
4. Privatne šume i šumovlasnici u Srbiji	86-108. str.
5. Okviri upravljanja i gazdovanja privatnim šumama	109-121. str.
6. Rezultati istraživanja	122-167. str.
7. Model organizovanja i mere podrške vlasnicima privatnih šuma u cilju mobilizacije drvnih resursa	168-209. str.
8. Diskusija	210-230. str.
9. Zaključci	231-240. str.
10. Literatura i izvori	241-258. str.
11. Prilozi	259-286. str.

Nakon priloga, date su (287-298. str): biografija i bibliografija kandidata na srpskom i engleskom jeziku, kao i izjave kandidata o autorstvu, istovetnosti štampane i elektronske verzije doktorskog rada i o korišćenju.

V VREDNOVANJE POJEDINIH DELOVA DOKTORSKE DISERTACIJE

1. Uvod (1-18. str.)

Poglavlje Uvod se sastoji od pet potpoglavlja:

- 1.1. Definisanje problema istraživanja;
- 1.2. Cilj, svrha i predmet istraživanja;
- 1.3. Hipoteze istraživanja;
- 1.4. Teritorijalno i vremensko određenje istraživanja;
- 1.5. Struktura disertacije.

U potpoglavlju **1.1. Definisanje problema istraživanja**, kandidat ističe da period tranzicije u šumarstvu Srbije karakterišu velike demografske i socijalno-ekonomske promene koje su prisutne, između ostalog, i u sektoru privatnog šumarstva, odnosno, ogledaju se i na vlasnicima privatnih šuma (VPŠ). U tom pogledu, došlo je i do pojave raznolikosti u ciljevima gazdovanja, odnosno prioritetima VPŠ u gazdovanju šumskim posedom. Takođe, principi i koncepti šumarske politike u osnovi često ne uzimaju u obzir različite tipove vlasnika šuma, već deluju jedinstvenim merama prema svim privatnim šumovlasnicima. Pored toga, problemi izazvani promenama u okviru procesa tranzicije, strukturom šumskih poseda u privatnom vlasništvu (usitnjenost šumskih poseda), izraženom heterogenošću VPŠ, kao i neadekvatnim merama podrške vlasnicima šuma, vode ka niskom nivou mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šumskih poseda. U tom smislu, kandidat kao problem istraživanja definiše kompleksan pristup izdvajanju tipova VPŠ i njihovom organizovanju u cilju mobilizacije drvnih resursa, odnosno, analizu: strateških, regulatornih i institucionalnih okvira u odnosu na VPŠ, karakteristika VPŠ i njihovih šumskih poseda, stavova VPŠ u odnosu na mobilizaciju drvnih resursa, mere podrške i interesno organizovanje, modela organizovanja i mera podrške VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šuma.

U potpoglavlju **1.2. Cilj, svrha i predmet istraživanja**, kandidat je definisao tri opšta cilja istraživanja i, u okviru njih, izdvojio posebne ciljeve:

1. Utvrđivanje tipova VPŠ i karakteristika vlasnika u okviru izdvojenih tipova:
 - 1.1. Utvrđivanje tipova VPŠ na osnovu vlasničkih karakteristika i strukturnih karakteristika šumskog poseda;
 - 1.2. Utvrđivanje tipova VPŠ na osnovu ciljeva gazdovanja šumskim posedom;
2. Utvrđivanje stavova VPŠ u odnosu na mobilizaciju drvnih resursa:
 - 2.1. Utvrđivanje stavova VPŠ u odnosu na postojeći stepen (nivo) mobilizacije drvnih resursa iz šumskih poseda;
 - 2.2. Utvrđivanje stavova VPŠ u odnosu na postojeće prepreke za mobilizaciju drvnih resursa iz šumskih poseda;
 - 2.3. Utvrđivanje stavova VPŠ u odnosu na ponuđena rešenja za unapređenje mobilizacije drvnih resursa iz šumskih poseda;
3. Utvrđivanje stavova VPŠ, predstavnika industrije prerade drveta, donosioca odluka i eksperata u šumarstvu, u odnosu na definisane predloge organizovanja VPŠ i kreiranje mera podrške prema različitim tipovima vlasnika šuma u cilju mobilizacije drvnih resursa:
 - 3.1. Definisanje modela organizovanja VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa;
 - 3.2. Predlog mera podrške prema različitim tipovima VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa;

3.3. Utvrđivanje stavova VPŠ i predstavnika industrije prerade drveta u odnosu na predložene modele organizovanja VPŠ i kreiranje posebnih mera podrške prema različitim tipovima vlasnika šuma u cilju mobilizacije drvnih resursa;

3.4. Utvrđivanje stavova donosioca odluka i eksperata u šumarstvu u odnosu na predložene modele organizovanja VPŠ i kreiranje mera podrške prema različitim tipovima vlasnika šuma u cilju mobilizacije drvnih resursa.

U skladu sa ovako formulisanom strukturom ciljeva, kandidat navodi da je svrha istraživanja da se utvrde tipovi VPŠ, mogućnosti organizovanja vlasnika šuma i predlog modela njihovog organizovanja u cilju mobilizacije drvnih resursa, kao i definisanje mera podrške u cilju mobilizacije drvnih resursa, prema različitim tipovima VPŠ.

Kandidat navodi da predmet istraživanja predstavljaju:

- socio-ekonomske karakteristike VPŠ;
- karakteristike šumskih poseda;
- stavovi VPŠ u odnosu na:
 - mere podrške šumarstvu privatnog sektora,
 - mobilizaciju drvnih resursa,
 - ciljeve gazdovanja šumskim posedom,
 - institucionalne aspekte i interesno organizovanje vlasnika;
- modeli organizovanja VPŠ i
- stavovi VPŠ, predstavnika industrije prerade drveta, donosioca odluka i eksperata u šumarstvu u odnosu na definisane predloge organizovanja vlasnika i mere podrške prema različitim tipovima VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa.

U podpogavlju **1.3. Hipoteze istraživanja**, kandidat je definisao sledeće opšte i posebne hipoteze:

1. Postoje statistički značajne razlike između tipova VPŠ izdvojenih prema odabranim kriterijumima:
 - 1.1. Postoje statistički značajne razlike između tipova VPŠ izdvojenih na osnovu vlasničkih karakteristika i strukturnih karakteristika šumskog poseda;
 - 1.2. Postoje statistički značajne razlike između tipova VPŠ izdvojenih na osnovu ciljeva gazdovanja šumskim posedom;
2. Na stav VŠP u odnosu na nivo mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šumskih poseda značajan uticaj imaju najvažnije gazdinske i vlasničke karakteristike:
 - 2.1. Na stav VPŠ u odnosu na nivo mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šumskih poseda značajan uticaj ima udaljenost šumskih poseda;
 - 2.2. Na stav VPŠ u odnosu na nivo mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šumskih poseda značajan uticaj ima grupisanost šumskih parcela;
 - 2.3. Stav vlasnika u odnosu na nivo mobilizacije drvnih resursa zavisi od tipova vlasnika izdvojenih u odnosu na ciljeve gazdovanja;
3. Na stav VPŠ u odnosu na organizovanje u cilju mobilizacije drvnih resursa utiču najznačajnije socio-demografske i vlasničke karakteristike:
 - 3.1. Na stav VPŠ za organizovanje u cilju mobilizacije drvnih resursa utiče starost vlasnika;

3.2. Na stav VPŠ za organizovanje u cilju mobilizacije drvnih resursa utiče veličina šumskog poseda;

3.3. Stav VPŠ za organizovanje u cilju mobilizacije drvnih resursa zavisi od tipova vlasnika izdvojenih na osnovu ciljeva gazdovanja

U potpoglavlju **1.4. Teritorijalno i vremensko određenje istraživanja**, kandidat navodi da je istraživanje, u teritorijalnom smislu, bilo vezano za četiri šumska područja, u okviru kojih je odabrano 10 administrativnih opština u centralnoj Srbiji (teritorija Republike Srbije bez autonomnih pokrajina), u kojima JP „Srbijašume” gazduje državnim šumama i vrši stručno-tehničke poslove u privatnim šumama.

U odnosu na vremensko određenje, pred-test istraživanje je sprovedeno u oktobru 2012. godine, a prikupljanje primarnih podataka u periodu novembar 2012 - mart 2016. godine.

U potpoglavlju **1.5. Struktura disertacije**, kandidat je, najpre, šematski prikazao strukturu doktorske disertacije, a, zatim, i sažeto obrazložio sadržaj svih potpoglavlja.

2. Metode istraživanja, prikupljanje i obrada podataka (19-42. str.)

Poglavlje Metode istraživanja, prikupljanje i obrada podataka se sastoji od dva potpoglavlja:

2.1. Naučne metode i tehnike;

2.2. Prikupljanje i obrada podataka.

U potpoglavlju **2.1. Naučne metode i tehnike**, kandidat obrazlaže metode i tehnike, koje su primenjene prilikom istraživanja.

Korišćene su sledeće naučne metode:

- opšte (statistička);
- osnovne (komparativna);
- posebne (analiza i sinteza, generalizacija i specijalizacija, indukcija i dedukcija).

Kao istraživačke tehnike, korišćene su:

- tehnike ispitivanja (anketa „od vrata do vrata” i „usmereni” intervju);
- tehnike strateškog menadžmenta („benchmarking” i SWOT analiza);

U potpoglavlju **2.2. Prikupljanje i obrada podataka**, kandidat navodi da su, u prvoj fazi istraživanja, primarni podaci prikupljeni anketiranjem 248 VPŠ na teritoriji centralne Srbije. Kandidat ističe da je u istraživanju korišćen stratifikovani slučajni uzorak, uz primenu metode proporcije za određivanje veličine uzorka. U drugoj fazi su sprovedeni intervjui sa „liderskim“ VPŠ, predstavnicima industrije prerade drveta, donosiocima odluka i ekspertima u šumarstvu, koji su odabrani korišćenjem namernog uzorka „na bazi vrednosnog suda” (ukupno 21 ispitanik).

Obrada podataka je izvršena u statističkom programu SPSS (verzija 20). Tom prilikom su korišćene sledeće statističke analize:

- frekvencijska analiza i deskriptivna statistika;
- klaster analiza (ne-hijerarhijska klaster analiza):
 - dvostepena klasterizacija;
 - klasterizacija prema K-sredini;
- hi-kvadrat test:
 - hi-kvadrat test prilagođenosti;
 - hi-kvadrat test statističke nezavisnosti;

- Kruskal-Walisov test;
- Man Witnjev U test.

Podaci prikupljeni tokom sprovođenja kvalitativnih intervjua sa predstavnicima VPŠ, nadležnih institucija, organizacija i preduzeća, obrađeni su korišćenjem tehnike koja je nastala kombinovanjem SWOT analize i SMART-a („hibridna varijanta SWOT analize”). Podaci koji se odnose na hibridnu varijantu SWOT analize, obrađeni su tako što je, najpre, urađena SWOT analiza, odnosno kandidat je identifikovao relevantne spoljašnje i unutrašnje faktore. Zatim, su predstavnici VPŠ, nadležnih institucija, organizacija i preduzeća, koji su intervjuisani u drugoj fazi prikupljanja podataka, ocenili značaj svakog faktora SWOT analize.

Kandidat je, nakon toga, obradom podataka (u statističkom programu *SPSS*), izračunao i prosečnu ocenu za sve faktore. Za analizu značaja faktora i njihovih grupa, korišćena je matrica, koja je pripremljena u programu za unakrsna tabelarna izračunavanja.

3. Teorijske osnove i pregled dosadašnjih istraživanja (43-85. str.)

Poglavlje Teorijske osnove i pregled dosadašnjih istraživanja se sastoji od dva potpoglavlja:

- 3.1. Teorijske osnove istraživanja;
- 3.2. Pregled dosadašnjih istraživanja.

U potpoglavlju **3.1 Teorijske osnove istraživanja**, kandidat je upotrebio nekoliko teorija, kako bi se što bolje razumeli i objasnili predstavljeni problemi istraživanja, definisani kroz raznolikosti grupa vlasnika šuma u stavovima i ponašanju, kroz nepostojanje adekvatnih organizacija VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šuma, kao i kroz neadekvatne mere podrške prema različitim VPŠ:

- teorija grupa;
- teorija podsticaja;
- teorija razmene;
- teorija transakcionih troškova;
- teorija pametnih propisa.

U potpoglavlju **3.2. Pregled dosadašnjih istraživanja**, kandidat je predstavio rezultate prethodnih istraživanja domaćih i inostranih autora o:

- tipologiji VPŠ,
- mobilizaciji drvnih resursa iz privatnih šuma, kao i o
- organizovanju i merama podrške VPŠ, u cilju mobilizacije drvnih resursa.

4. Privatne šume i šumovlasnici u Srbiji (86-108. str.)

Poglavlje Privatne šume i šumovlasnici u Srbiji se sastoji od četiri potpoglavlja:

- 4.1. Struktura privatnih šuma i šumovlasnika;
- 4.2. Potencijal drvnih resursa iz privatnih šuma za mobilizaciju;
- 4.3. Oblici organizovanja VPŠ;
- 4.4. Mere podrške VPŠ.

U potpoglavlju **4.1. Struktura privatnih šuma i šumovlasnika**, predstavljene su osnovne karakteristike privatnih šuma u Srbiji i na području istraživanja, i to: površina, zapremina, prirast, kao i karakteristike privatnih šuma po poreklu. Takođe, predstavljene su i karakteristike šumskih poseda na području istraživanja u vidu broja katastarskih parcela i prosečne veličine šumske parcele i šumskog

poseda. Pored toga, prikazana je i struktura VPŠ prema veličini šumskog poseda u Srbiji i na području istraživanja.

U potpoglavlju **4.2. Potencijal drvnih resursa iz privatnih šuma za mobilizaciju**, prikazan je i analiziran dostupni i dodatni potencijal drvnih resursa za mobilizaciju, kao razlika između planiranog prinosa i prirasta u odnosu na zapreminu drveta koja se poseče na godišnjem nivou. Potencijal je analiziran u vremenskom periodu od 10 godina, odnosno od 2005. do 2014. godine, u 10 opština koje predstavljaju područje istraživanja. Na ovaj način je utvrđeno da li je moguće uvećati postojeći nivo mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šuma na osnovu prethodno navedenih elemenata, što je u istraživanju poslužilo kao osnova za predlog modela organizovanja i mera podrške VPŠ.

U potpoglavlju **4.3. Oblici organizovanja VPŠ**, kandidat navodi organizacione oblike VPŠ koji postoje u Srbiji ili su bili aktuelni u prošlom periodu, uz analizu načina njihovog funkcionisanja i ciljeva zbog kojih su formirani. Pored toga, u ovom potpoglavlju je predstavljen i pregled svih udruženja VPŠ, koja su formirana u periodu od 2000. godine do 2015. godine, kao najzastupljeniji oblik organizovanja VPŠ u Srbiji.

U potpoglavlju **4.4. Mere podrške VPŠ**, kandidat navodi pregled postojećih mera podrške u odnosu na VPŠ, razlikujući tri grupe mera: regulatorne, ekonomske i informacione, koje su propisane strategijama, zakonima i podzakonskim aktima iz oblasti šumarstva, kao i prema stručnim osnovama za izradu Nacionalnog šumarskog akcionog programa.

5. Okviri upravljanja i gazdovanja privatnim šumama (109-121. str.)

Poglavlje Okviri upravljanja i gazdovanja privatnim šumama se sastoji od tri potpoglavlja:

- 5.1. Strateški okviri;
- 5.2. Zakonodavni okviri;
- 5.3. Institucionalni okviri.

U ovom poglavlju su dati prikaz i analiza strateških, zakonodavnih i institucionalnih okvira u odnosu na sledeće oblasti:

- vlasnici privatnih šuma:
 - organizovanje VPŠ;
 - reforma vlasničkih odnosa;
 - mere podrške VPŠ;
- mobilizacija drvnih resursa.

Kandidat navodi da su ove oblasti odabrane u skladu sa definisanim problemom i ciljevima istraživanja.

Rezultati do kojih se došlo ovim analizama, korišćeni su za utvrđivanje trenutnog stanja, problema i definisanje predloga rešenja u okviru modela organizovanja VPŠ i mera podrške u cilju mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šuma.

6. Rezultati istraživanja (122-167. str.)

Poglavlje Rezultati istraživanja se sastoji od tri potpoglavlja:

- 6.1. Osnovne karakteristike vlasnika i privatnih šumskih poseda;
- 6.2. Tipologija vlasnika privatnih šuma;
- 6.3. Stavovi vlasnika privatnih šuma.

U potpoglavlju **6.1. Osnovne karakteristike vlasnika i privatnih šumskih poseda**, prikazani su i analizirani rezultati istraživanja, koji se odnose na osnovne socio-demografske karakteristike VPŠ, vlasničke karakteristike, karakteristike gazdovanja šumskim posedom i ekonomske i proizvodne karakteristike.

Rezultati ukazuju da su vlasnici šuma, uglavnom, muškarci, starosti 30-60 godina, uglavnom, poljoprivrednici, sa završenom srednjom školom, pri čemu uglavnom žive u seoskim područjima ili su odrasli u poljoprivredno-šumarskom domaćinstvu. U odnosu na vlasničke karakteristike, šumski posed je prosečno udaljen od mesta prebivališta 7,34 km, pri čemu, vlasnici poseduju šumski posed više od 11 godina. Svoj šumski posed su najčešće stekli nasleđstvom, pri čemu, uglavnom, ne očekuju povraćaj šumskog zemljišta kroz proces restitucije.

Rezultati u odnosu na gazdovanje šumama, ukazuju da je prosečna veličina šumskog poseda 7,39 ha, koji se sastoji od prosečno pet parcela, sa prosečnom međusobnom udaljenošću od 3,49 km. Primarni cilj vlasnika u gazdovanju šumskim posedom je proizvodnja ogrevnog drveta. Takođe, vlasnici provode više od $\frac{3}{4}$ vremena na poslovima u šumarstvu i poljoprivredi, dok isključivo u šumarstvu, vreme provodi svega 6,5% vlasnika. Vlasnici sami obavljaju poslove u šumarstvu i nemaju potrebu za obukom i treninzima u oblasti šumarstva.

U odnosu na ekonomske i proizvodne karakteristike, kandidat navodi da je rezultatima istraživanja utvrđeno da vlasnici uglavnom seku drvo svake godine, pri čemu je prosečni godišnji obim seče 21,2 m³ ogrevnog drveta iz sopstvenog poseda, odnosno, 2,4 m³ tehničkog drveta, uglavnom, za sopstvene potrebe. Prihodi od prodaje ogrevnog drveta učestvuju sa manje od $\frac{1}{4}$ ukupnog prihoda domaćinstva, dok od prodaje tehničkog drveta, većina vlasnika, ne ostvaruje nikakve prihode, kao i od prodaje nedrvenih šumskih proizvoda.

U potpoglavlju **6.2. Tipologija vlasnika privatnih šuma**, prikazani su i analizirani rezultati istraživanja, koji se odnose na izdvajanje grupa, odnosno tipova VPŠ.

Primenom klaster analize izdvojena su tri tipa VPŠ u odnosu na ciljeve gazdovanja šumom:

1. vlasnici usmereni ka proizvodnji drveta;
2. tradicionalni vlasnici;
3. indiferentni vlasnici.

Vlasnici usmereni ka proizvodnji drveta u gazdovanju svojom šumom imaju primarni cilj koji se ogleda u proizvodnji ogrevnog i tehničkog drveta, koje je namenjeno uglavnom za dalju prodaju. Takođe, značajan cilj u gazdovanju šumskim posedom predstavlja i zaštitna funkcija šuma. Prema rezultatima istraživanja ovi vlasnici su po zanimanju uglavnom poljoprivrednici. Prosečna veličina šumskog poseda iznosi 10,48 ha, pri čemu vlasnici provode značajno vreme obavljajući poslove u šumarstvu. Prosečna zapremina drveta koju ovi vlasnici poseku na godišnjem nivou iz sopstvenog šumskog poseda iznosi 27,7 m³ ogrevnog drveta, iz šume u zakupu 53,3 m³, odnosno ukupno 81,0 m³. Takođe, vlasnici prosečno seku 5,3 m³ tehničkog drveta iz sopstvenog šumskog poseda na godišnjem nivou i 20,6 m³ iz šume u zakupu, odnosno ukupno 25,9 m³. Prihodi od prodaje drveta imaju značajnu ulogu u ukupnim prihodima domaćinstva.

Tradicionalni vlasnici imaju primarni cilj koji se ogleda u zaštiti i očuvanju šume za buduće generacije, kao i proizvodnji ogrevnog drveta za sopstvene potrebe. Ovi vlasnici su uglavnom poljoprivrednici i penzioneri, sa prosečnom veličinom šumskog poseda od 5,8 ha. Većina vlasnika provodi do $\frac{1}{4}$ ukupnih godišnjih aktivnosti obavljajući poslove u šumarstvu, uglavnom u periodu pripreme ogrevnog drveta za domaćinstvo. Tradicionalni vlasnici prosečno seku 18,2 m³ ogrevnog drveta i 1,1 m³

tehničkog drveta na godišnjem nivou iz sopstvenog šumskog poseda. Prihodi od ogrevnog drveta kod većine vlasnika učestvuju do $\frac{1}{4}$ ukupnih godišnjih prihoda domaćinstva.

Indiferentni vlasnici nemaju jasne ciljeve gazdovanja šumom, pri čemu im šuma služi samo za zadovoljenje ličnih potreba za ogrevnim drvetom. Zaštitna funkcija, očuvanje biodiverziteta i pružanje socio-kulturnih usluga se uopšte ne prepoznaju kao značajni ciljevi u gazdovanju šumskim posedom. Ovi vlasnici su uglavnom poljoprivrednici, sa prosečnom veličinom šumskog poseda od 8,0 ha. Prema rezultatima istraživanja vlasnici prosečno seku 20,3 m³ ogrevnog drveta iz sopstvenog šumskog poseda na godišnjem nivou.

Između izdvojenih tipova VPŠ je utvrđena statistički značajna razlika, primenom Kruskal-Walis testa i hi-kvadrat testa, dok je primenom Man Witnijev U testa utvrđena statistički značajna razlika između svih parova tipova vlasnika. Pored toga, kandidat navodi da je i primenom Bonferoni korekcije i smanjivanjem granična vrednost statističke značajnosti utvrđena statistički značajna razlika između izdvojenih tipova VPŠ.

U potpoglavlju **6.3. Stavovi vlasnika privatnih šuma**, prikazani su i analizirani rezultati istraživanja, koji se odnose na stavove VPŠ u odnosu na institucionalne aspekte, mere podrške, mobilizaciju drvnih resursa i interesno organizovanje vlasnika.

U odnosu na stavove VPŠ prema institucionalnim aspektima, kandidat navodi da vlasnici šuma dobijaju informacije u vezi gazdovanja šumskim posedom, uglavnom, od predstavnika javnog preduzeća za gazdovanje šumama. Takođe, većina vlasnika, nema potrebu za savetodavnom službom iz oblasti šumarstva, kao ni za profesionalnim licem za obavljanje aktivnosti u okviru održivog gazdovanja šumskim posedom.

U odnosu na stavove VPŠ prema merama podrške šumarstvu privatnog sektora, vlasnici nisu upoznati sa postojećim merama podrške koje su definisane Strategijom razvoja šumarstva RS i Zakonom o šumama. Sa druge strane, vlasnici su zainteresovani za dobijanje informacija u vezi mera podrške koje se odnose na izradu planskih dokumenata u šumarstvu, utvrđivanje stanja šuma, kao i podršku organizovanju vlasnika. Pored toga, mali broj vlasnika je u poslednjih deset godina dobio od države neki vid subvencije iz oblasti šumarstva.

Kandidat navodi da je analizama utvrđeno da postoji potencijal drvnih resursa iz privatnih šuma za mobilizaciju, imajući u vidu da je u periodu od deset godina prosečan stepen iskorišćenja drvnih resursa u odnosu na planirani prinos 78,2%, dok je stepen iskorišćenja drvnih resursa u odnosu na prirast 20,2%. Stavovi VPŠ u odnosu na mobilizaciju drvnih resursa su analizirani za sve vlasnike, kao i po izdvojenim tipovima VPŠ. Vlasnici smatraju da trenutni nivo mobilizacije drvnih resursa nije zadovoljavajući, što je, pre svega, izraženo kod vlasnika usmerenih ka proizvodnji drveta, dok kod ostale dve grupe vlasnika većina smatra da je nivo mobilizacije zadovoljavajući. Osnovni razlozi za trenutni nivo mobilizacije drvnih resursa su očuvanje šume za buduće generacije i nemogućnost prodaje drvnih sortimenata.

Prema rezultatima istraživanja, potencijalna rešenja za uvećanje trenutnog nivoa mobilizacije drvnih resursa su bolja logistika i infrastruktura, učešće na tržištu i marketing, intenzivnije učešće države, kroz subvencije, kredite i fiskalnu politiku, kao i korišćenje drvnih resursa za biomasu. Pored toga, u daljim analizama, primenom hi-kvadrat testa i Man-Witni U testa, utvrđivano je da stav vlasnika u odnosu na nivo mobilizacije drvnih resursa zavisi od veličine šumskog poseda, broja šumskih parcela, zapremine posečenog ogrevnog, kao i tehničkog drveta, kao i od tipa VPŠ, dok, sa druge strane, grupisanost šumskih parcela i udaljenost šumskog poseda nemaju uticaja.

Stavovi VPŠ u odnosu na interesno organizovanje su analizirani za sve vlasnike, kao i po izdvojenim tipovima VPŠ. Prema rezultatima istraživanja, vlasnici uglavnom nisu članovi interesne organizacije u šumarstvu, ali su spremni da postanu članovi. Od članstva u organizaciji najviše očekuju

podršku pri izgradnji i održavanju šumskih puteva, informacije o zakonskim propisima, informacije o tržištu drveta, informacije vezane za izradu planskih dokumenata, kao i podršku u dobijanju subvencija. Većina vlasnika smatra da udruživanje vlasnika predstavlja rešenje za uvećanje trenutnog nivoa mobilizacije drvnih resursa. Međutim, ti vlasnici su uglavnom u okviru grupe vlasnika usmerenih ka proizvodnji drveta (96,9%), dok je u okviru druge dve grupe vlasnika taj broj znatno manji. Vlasnici u okviru grupe indiferentnih vlasnika vide udruživanje kao potencijalno rešenje za uvećanje mobilizacije, ali nisu zainteresovani za članstvo i učestvovanje u organizaciji vlasnika. Takođe, primenom hi-kvadrat testa i Kruskal-Walis testa je utvrđeno da stav vlasnika u odnosu na konstataciju da udruživanje vlasnika predstavlja potencijalno rešenje za uvećanje nivoa mobilizacije drvnih resursa zavisi od veličine šumskog poseda, tipa VPŠ i zapremine posećenog ogrevnog, kao i tehničkog drveta. Sa druge strane, starost i zanimanje vlasnika nemaju uticaja.

7. Model organizovanja i mere podrške vlasnicima privatnih šuma u cilju mobilizacije drvnih resursa (168-209. str.)

Poglavlje Model organizovanja i mere podrške vlasnicima privatnih šuma u cilju mobilizacije drvnih resursa se sastoji od dva potpoglavlja:

7.1. Model organizovanja VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa;

7.2. Mere podrške VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa.

U potpoglavlju **7.1. Model organizovanja VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa**, kandidat je analizirao postojeći model organizovanja u odnosu na VPŠ, preduslove za unapređenje postojećeg modela organizovanja VPŠ, predlog modela organizovanja VPŠ, kao i mogućnosti za primenu predloženog modela organizovanja VPŠ.

Postojeći model organizovanja VPŠ je predstavljen i analiziran kroz osnovne učesnike u okviru modela, i to: državnu upravu za šume, javna preduzeća za gazdovanje šumama, VPŠ, organizaciju vlasnika i industriju prerade drveta. Pored toga, kvalitativnom analizom, odnosno kroz intervju sa zainteresovanim stranama u okviru javnog i privatnog sektora je analiziran postojeći model organizovanja VPŠ i utvrđena je potreba za njegovim unapređenjem, pre svega kroz organizovanje VPŠ i unapređenje postojećeg lanca snabdevanja drvetom.

Kandidat navodi da je kao preduslov za unapređenje postojećeg modela organizovanja VPŠ potrebna podrška države, pre svega, kroz unapređenje regulatornih i institucionalnih okvira koji se odnose na VPŠ. Potrebno je kroz regulatorne okvire, u cilju unapređenja uslova koji se odnose na VPŠ, definisati podsticajne mere koje su usmerene na organizovanje vlasnika, savetovanje i informisanje vlasnika, kao i mere usmerene na učešće vlasnika šuma na tržištu drveta. U okviru unapređenja regulatornih okvira, pored postojanja strateških i zakonodavnih okvira u oblasti šumarstva, potrebno je doneti akcioni program koji će predvideti na koji način će se sprovoditi aktivnosti koje su predviđene strateškim i zakonodavnim okvirima, a koje će biti koordinirane sa drugim sektorima i na svim nivoima.

Kandidat ukazuje da mere ekonomske politike moraju biti usmerene u pravcu podsticaja formiranja organizacija VPŠ i njihovog funkcionisanja u prvim godinama od osnivanja, kao i u pravcu nabavke osnovnih sredstava za rad, pre svega kod vlasnika koji svoje ciljeve gazdovanja baziraju na proizvodnim funkcijama šuma.

Kandidat navodi da je predlog modela organizovanja VPŠ i mera podrške u cilju mobilizacije drvnih resursa utvrđen na osnovu:

- predstavljenih i analiziranih teorijskih osnova istraživanja;
- analize sekundarnih izvora podataka;
- potencijala drvnih resursa za mobilizaciju;

- izdvojenih tipova VPŠ;
- karakteristika privatnih šumovlasnika i šumskih poseda u okviru izdvojenih tipova;
- zainteresovanosti vlasnika za mere podrške šumarstvu privatnog sektora;
- stavova vlasnika u odnosu na spremnost za organizovanje;
- stavova vlasnika u odnosu na mobilizaciju drvnih resursa;
- stavova vlasnika u odnosu na potencijalna rešenja za unapređenje nivoa mobilizacije iz njihovih šumskih poseda;
- stavova „liderskih“ vlasnika VPŠ, predstavnika industrije prerade drveta, kao i eksperata i donosilaca odluka iz oblasti šumarstva u odnosu na predloženi model organizovanja VPŠ i mere podrške u cilju mobilizacije drvnih resursa.

Istraživanjem je utvrđeno da je organizovanje VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa moguće samo kod vlasnika usmerenih ka proizvodnji drveta, za koje je definisan model organizovanja i mapa aktivnosti po utvrđenim akterima i aktivnostima u okviru lanca snabdevanja drvetom.

U pogledu aktera koji učestvuju u lancu snabdevanja drvetom definisani su: predstavnik stručno-savetodavne službe, vlasnici šume (odnosno članovi organizacije vlasnika), preduzetnik, logistički centar i industrija prerade drveta, pri čemu je objašnjena uloga svakog od navedenih učesnika.

Predloženi model organizovanja VPŠ predstavlja profesionalnu organizaciju sa zaposlenim stručnim licem i sa primarnim ciljem mobilizacije drvnih resursa i zajedničkog nastupa na tržištu. U odnosu na mogućnosti za primenu predloženog modela organizovanja VPŠ, kandidat je analizirao mogućnosti primene predloženih rešenja, kvalitativnom analizom intervjua sa predstavnicima „liderskih“ VPŠ i predstavnicima industrije prerade drveta, kao i sa ekspertima i donosiocima odluka iz oblasti šumarstva, a zatim i hibridnom varijantom SWOT analize. Na osnovu kvalitativne analize stavova odabranih ispitanika, utvrđeno je da postoje mogućnosti za primenu predloženog modela organizovanja VPŠ u uslovima Srbije.

U potpoglavlju **7.2. Mere podrške VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa**, kandidat je po izdvojenim tipovima VPŠ analizirao predlog mera podrške u cilju mobilizacije drvnih resursa i mogućnosti za primenu predloženih mera podrške. Kandidat navodi da su za vlasnike usmerene ka proizvodnji drveta mere podrške usmerene ka organizovanju vlasnika, ka grupi ekonomskih mera podrške, kao i ka tržišnim merama podrške. Za tradicionalne vlasnike, mere podrške su usmerene ka grupi informacionih i savetodavnih mera u odnosu na organizovanje i mobilizaciju drvnih resursa. Sa druge strane, indiferentni vlasnici ne žele da se uključe u podsticajne mere, tako da su mere podrške usmerene ka informisanju i motivisanju ovih vlasnika kako bi se uključili u gazdovanje svojim šumskim posedom, odnosno prvenstveno kroz „meke“ političke instrumente, idući ka principima komande i kontrole u vidu obaveznog članstva u interesnim organizacijama.

Mogućnosti za primenu predloženih mera podrške VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa su analizirane kroz intervjue sa odabranim ispitanicima, uz ocenu nivoa značajnosti i nivoa sprovodljivosti svake predložene mere, kao i uz primenu SWOT analize. Nivo značajnosti predloženih mera podrške u cilju mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šumskih poseda je ocenjen sa visokom prosečnom ocenom, ali je nivo sprovodljivosti predloženih mera ocenjen srednjom ocenom. Kandidat navodi da su savetodavne mere podrške, kao i tržišne mere podrške usmerene ka zaključivanju dugoročnih ugovora sa industrijom prerade drveta, najznačajnije i mogu se sprovesti.

8. Diskusija (210-230. str.)

U ovom poglavlju, kandidat vrši poređenje rezultata istraživanja, koji se odnose na sve analizirane karakteristike VPŠ i šumskih poseda, izdvojene tipove VPŠ, stavove vlasnika u odnosu na različite aspekte, predložene modele organizovanja i mere podrške VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa. Pored toga, koristeći mnogobrojne domaće i inostrane literaturne izvore, kandidat diskutuje o rezultatima ovih istraživanja, u odnosu na one do kojih su došli drugi autori, i ukazuje na sličnosti i razlike među njima.

9. Zaključci (231-240. str.)

Poglavlje Zaključci se sastoji od tri potpoglavlja:

- 9.1. Osnovni zaključci;
- 9.2. Ocena hipoteza;
- 9.3. Pravci budućih istraživanja.

U potpoglavlju **9.1. Osnovni zaključci**, taksativno su navedeni glavni zaključci do kojih se došlo u ovom istraživanju.

Nakon toga, u potpoglavlju **9.2. Ocena hipoteza** kandidat ističe da:

- u opštoj hipotezi 1, potpuno su dokazane posebne hipoteze 1.1. i 1.2.;
- u opštoj hipotezi 2, nisu dokazane posebne hipoteze 2.1. i 2.2., dok je posebna hipoteza 2.3. u potpunosti dokazana;
- u opštoj hipotezi 3, posebna hipoteza 3.1. nije dokazana, dok su posebne hipoteze 3.2. i 3.3. u potpunosti dokazane.

Kandidat obrazlaže načine testiranja svake od postavljenih posebnih hipoteza, kao i rezultate testiranja, koji ukazuju da su: od osam posebnih hipoteza, koje su testirane, pet u potpunosti dokazane (hipoteza 1.1., 1.2., 2.3., 3.2. i 3.3.), dok tri nisu dokazane (2.1., 2.2. i 3.1.).

U potpoglavlju **9.3. Pravci budućih istraživanja**, kandidat predlaže u kojim pravcima bi trebalo usmeravati buduća istraživanja u ovoj oblasti.

10. Literatura (241-258. str.)

Korišćeni literaturni izvori su u skladu sa problemom istraživanja, savremeni, multidisciplinarni i pravilno odabrani. Na savremenost korišćene literature ukazuju i sledeći podaci:

- 80,4% bibliografskih jedinica (225), publikovano je u periodu 2000-2015. god.;
- 63,2% bibliografskih jedinica (177), publikovano je u periodu 2005-2015. god.

Takođe, korišćeni su i stariji literaturni izvori, kao osnova za izučavanje problematike iz ove oblasti.

11. Prilozi (259-286. str.)

U ovom poglavlju su dati tabelarni i grafički prikazi, kao i drugi prilozi, strukturirani u skladu sa materijom izloženom u prethodnim poglavljima.

VI ZAKLJUČCI ODNOSNO REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Rezultati istraživanja su obuhvatili prikaz i analizu sekundarnih i primarnih podataka.

Prikaz i analiza sekundarnih podataka su podrazumevali izučavanje:

- teorijskih osnova u odnosu na predmet istraživanja;
- tipologije VPŠ, mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šuma, organizovanja VPŠ i mera podrške u cilju mobilizacije drvnih resursa;
- strateških, regulatornih i institucionalnih okvira u odnosu na VPŠ i mobilizaciju drvnih resursa;
- internih izveštaja i planskih dokumenata JP „Srbijašume”.

Prikaz i analiza primarnih podataka, obuhvatili su izučavanje:

- osnovnih karakteristika VPŠ i šumskih poseda, tipova VPŠ, stavova VPŠ u odnosu na institucionalne aspekte, mere podrške, mobilizaciju drvnih resursa, interesno organizovanje (podaci prikupljeni sprovođenjem ankete „od vrata do vrata” sa 248 VPŠ u centralnoj Srbiji),
- mogućnosti primene predloženih rešenja i aktivnosti, u okviru modela organizovanja i mera podrške VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa (podaci prikupljeni sprovođenjem intervjua sa 21 predstavnikom, „liderskih“ VPŠ, predstavnicima industrije prerade drveta, eksperata i donosioca odluka iz oblasti šumarstva).

Zaključci su ispravno formulisani i proizilaze iz analize rezultata istraživanja, prateći njihovu strukturu. Pored toga, kandidat je, u okviru zaključaka, precizno izložio koje hipoteze su dokazane, a koje nisu.

VII OCENA NAČINA PRIKAZA I TUMAČENJA REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Doktorska disertacija je napisana jasnim i jezički korektnim stilom. Podela materije po poglavljima i potpoglavljima ima jasnu strukturu.

Rezultati istraživanja su prikazani pregledno, razumljivo i sistematično, uz korišćenje tabela, grafikona i šematskih prikaza. Pored toga, Komisija konstatuje da su dobijeni rezultati pravilno analizirani i protumačeni.

Naučna i stručna javnost je upoznata sa delom rezultata istraživanja iz doktorske disertacije, publikovanjem:

- dva rada u časopisima međunarodnog značaja (M23):
 - Pezdevšek Malovrh Š., Nonić D., Glavonjić P., Nedeljković J., Avdibegović M., Krč J. (2015): Private Forest Owner Typologies in Slovenia and Serbia: Targeting Private Forest Owner Groups for Policy Implementation. *Small-scale Forestry* 14 (423-440)
 - Bouriaud L, Nichiforel L., Weiss G., Bajraktari A., Curovic M., Dobsinska Z., Glavonjic P., Jarský V., Sarvasova Z., Teder M., Zalite Z. (2013): Governance of private forests in Eastern and Central Europe: An analysis of forest harvesting and management rights, *Annals of Forest Research*. 56 (199-215)
- jednog rada u tematskom zborniku međunarodnog značaja (M14):
 - Nonić D., Petrović N., Medarević M., Glavonjić, P., Nedeljković J., Stevanov M., Orlović S., Rakonjac Lj., Djordjević I., Poduška Z, Nevenić R. (2015): Forest Land Ownership Change in Serbia. COST Action FP1201 - FACESMAP Country Report, European Forest Institute Central-East and South-East European Regional Office, Vienna. (64) (Online publication)

- tri rada u vodećim časopisima nacionalnog značaja (M51);
- tri saopštenja sa međunarodnog skupa štampanih u celini (M33).

Na ovaj način je dodatno potvrđena vrednost istraživanja.

Na osnovu detaljne analize svih poglavlja izrađene doktorske disertacije dipl. inž. Predraga Glavonjića, Komisija zaključuje da doktorska disertacija predstavlja originalan i samostalan naučno-istraživački rad i da rezultati, pored naučne vrednosti, imaju i praktičnu primenljivost.

VIII KONAČNA OCENA DOKTORSKE DISERTACIJE

Na osnovu detaljnog pregleda doktorske disertacije dipl. inž. Predraga Glavonjića, Komisija konstatuje da je disertacija napisana u skladu sa navodima u prijavi teme za koju je, Odlukom br. 61206-5289/2-14 od 25.11.2014. godine, Veće Naučnih oblasti Biotehničkih nauka Univerziteta u Beogradu dalo saglasnost.

Disertacija sadrži sve bitne elemente: naslovnu stranu na srpskom i engleskom jeziku, informacije o mentoru i članovima komisije, rezime i ključne reči na srpskom i engleskom jeziku, sadržaj, tekst rada po poglavljima, spisak literature, izjavu o autorstvu, izjavu o istovetnosti štampane i elektronske verzije doktorskog rada i izjavu o korišćenju.

Naučni doprinos doktorske disertacije dipl. inž. Predraga Glavonjića predstavljaju:

- saznanja koja su stečena o karakteristikama i stavovima VPŠ;
- izdvojeni tipovi VPŠ, prema različitim kriterijumima;
- kreiran model organizovanja VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa;
- predložene mere podrške po izdvojenim tipovima VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa;
- projektovani pravci budućih istraživanja u ovoj oblasti, u cilju usavršavanja i upotpunjavanja već dostignutih saznanja.

Predložena rešenja daju osnovne pretpostavke za unapređenje organizovanja VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa iz privatnih šuma u Srbiji. U disertaciji postoje manji tehnički nedostaci, koji ne utiču na ukupnu ocenu i kvalitet rezultata i zaključaka.

IX PREDLOG

Komisija smatra da je kandidat primenio savremeni i sveobuhvatan naučni pristup, počevši od ispravnog prepoznavanja problema istraživanja i predstavljanja teorijskih osnova, preko sagledavanja strateških, zakonodavnih i institucionalnih okvira u odnosu na VPŠ i mobilizaciju drvnih resursa, kao i sagledavanja potencijala drvnih resursa za mobilizaciju iz privatnih šuma.

Obrada i tumačenje rezultata, uz korišćenje pravilno odabranih naučnih metoda i tehnika, omogućili su definisanje modela organizovanja VPŠ i mera podrške po izdvojenim tipovima VPŠ u cilju mobilizacije drvnih resursa. Na taj način, kandidat je dao važan naučni i stručni doprinos istraživanju ove problematike.

Imajući u vidu da se, kao uslov za odbranu doktorske disertacije, postavlja objavljen rad u časopisu međunarodnog značaja, komisija konstatuje da je kandidat ovaj uslov ispunio.

Kandidat je koautor tri rada u časopisima međunarodnog značaja (kategorije M23), od kojih dva sadrže rezultate istraživanja iz doktorske disertacije, dok se treći bavi bliskom problematikom organizacije šumarstva privatnog sektora (MSP i klastera).

Polazeći od navedenih činjenica, Komisija predlaže Nastavno-naučnom veću Univerziteta u Beogradu - Šumarskog fakulteta, da doktorsku disertaciju kandidata dipl. inž. Predraga Glavonjića pod naslovom „*Tipologija privatnih šumovlasnika u Srbiji: mogućnosti njihovog organizovanja u cilju mobilizacije drvnih resursa*” **prihvati i da se kandidatu odobri javna odbrana.**

U Beogradu, 05.05.2016. god.

POTPISI ČLANOVA KOMISIJE:

dr Dragan Nonić, *redovni profesor*
Univerzitet u Beogradu-Šumarski fakultet

dr Nenad Ranković, *redovni profesor*
Univerzitet u Beogradu-Šumarski fakultet

dr Milan Medarević, *redovni profesor*
Univerzitet u Beogradu-Šumarski fakultet

dr Mersudin Avdibegović, *vanr. profesor*
Univerzitet u Sarajevu-Šumarski fakultet

dr Špela Pezdevšek-Malovrh, *docent*
Univerzitet u Ljubljani-Biotehnički fakultet